

Posar el retorn social al centre de la subvenció cultural

Publicat per [Interacció](#) [1] el 08/03/2013 - 13:00 | Última modificació: 06/05/2026 - 09:59

Hi ha una idea de fons que travessa aquest informe i que desplaça el lloc des d'on es mira la política cultural: les subvencions no són només un instrument de suport al sector, són un mecanisme de producció de valor públic. El document parteix d'una crítica clara als sistemes habituals d'avaluació, centrats sobretot en el consum cultural o en externalitats difuses, i assenyalava la manca d'eines per captar de manera sistemàtica el retorn social de l'acció cultural.

A partir d'aquí, proposa un canvi de marc. La cultura no es justifica només pel que activa en altres àmbits, economia, educació, cohesió, sinó pel seu propi valor públic. Aquesta distinció és clau. D'una banda, hi ha una tradició que entén la cultura de manera instrumental, com a vehicle per assolir objectius d'altres polítiques. De l'altra, emergeix una mirada que situa la cultura com a bé públic amb efectes propis, transversals i sovint intangibles. L'informe s'inscriu en aquesta segona línia i intenta donar-li operativitat.

El nucli del document és la construcció d'un model d'avaluació aplicat a les ajudes públiques. La proposta no substitueix els criteris existents, sinó que hi incorpora una nova capa d'anàlisi basada en factors de retorn social. Aquests factors: cohesió i inclusió social, educació i desenvolupament, participació democràtica, transformació de l'entorn físic i ocupació, defineixen un mapa ampli dels efectes de la cultura sobre la societat. El valor del model no rau només en els indicadors concrets, sinó en el desplaçament que implica: avaluar projectes culturals ja no és només valorar la seva qualitat o viabilitat, sinó la seva capacitat de produir beneficis col·lectius.

Aquest moviment, però, no és immediat ni exempt de tensions. El mateix informe reconeix la dificultat de mesurar allò intangible i planteja una aplicació progressiva, prudent i adaptada als contextos. La incorporació del retorn social requereix canvis en els criteris de valoració, en la cultura administrativa i en la manera com es formulen els projectes. No és només una qüestió d'indicadors, és un canvi de mirada que obliga a fer explícites les finalitats de la política cultural.

En aquest sentit, el document apunta una conseqüència rellevant: si les subvencions són un dels principals instruments de les polítiques culturals, modificar-ne els criteris d'avaluació és modificar la pròpia política. Introduir el retorn social vol dir reordenar prioritats, redefinir què es considera rellevant i, en última instància, intervenir en el tipus de projectes que es fan possibles.

El text no resol totes les tensions que obre, però les fa visibles. Entre la necessitat de sistematitzar i el risc de simplificar, entre la voluntat de mesurar i la naturalesa intangible de la cultura, el model proposat funciona sobretot com un marc per repensar la relació entre cultura i acció pública. No tant com una eina tancada, sinó com una

invitació a desplaçar el criteri.

Referència

Observatorio Vasco de la Cultura. (2013). *Evaluación del retorno social de las ayudas públicas en cultura*. Gobierno Vasco.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Etiquetes: avaluació de polítiques culturals

Etiquetes: valor públic de la cultura

Etiquetes: finançament de la cultura

Etiquetes: governança cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2013/subvencio-cultural>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/e130150.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/3348>